

Пропозиції Пенсійного фонду України
до проєкту Закону України “Про внесення змін до Закону України
“Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту” щодо уточнення
норм, що врегульовують питання визначення категорій осіб,
які визнаються ветеранами війни”,
внесеного народним депутатом України Остапенком А.Д.
реєстраційний номер 4261 від 23 жовтня 2020 року
I читання

1. Пенсійний фонд України не підтримує законопроект у запропонованій редакції.

2. Законопроектом, зокрема, пропонується внести зміни до статті 11 Закону України “Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту”, включивши Героїв України, повних кавалерів ордена Богдана Хмельницького до кола осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною.

Згідно із пунктом 1 розділу I Статуту звання Герой України, затвердженого Указом Президента України від 02 грудня 2002 року № 1114/2002, звання Герой України присвоюється громадянам України за здійснення визначного героїського вчинку або визначних трудових досягнень.

Відтак, звання Герой України присвоюється не лише особам, які здійснили героїський вчинок під час участі у бойових діях на Сході України в зоні безпосереднього проведення АТО/ООС, а також іншим особам за визначні досягнення в галузі науки, культури, тощо, що не узгоджуються із змістом Закону України “Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту”, у преамбулі якого зазначено, що цей Закон визначає правовий статус ветеранів війни, забезпечує створення належних умов для їх життєзабезпечення, сприяє формуванню в суспільстві шанобливого ставлення до них.

Норми законопроекту не узгоджуються із принципом системності законодавства, порушують принцип правової визначеності, що полягає, як зазначив Європейський суд з прав людини, в тому, що право має бути належним чином доступним та передбачуваним за своєю дією та сформульованим з належною чіткістю, що дає можливість особам регулювати свою поведінку.

У Рішенні Конституційного Суду України від 20 грудня 2017 року № 2-р/2017 зазначено про те, що принцип юридичної визначеності вимагає чіткості, зрозумілості й однозначності правових норм, зокрема їх передбачуваності (прогнозованості) та стабільності.

Разом з цим, у доповіді “Верховенство права”, схваленій Європейською Комісією “За демократію через право” на 86-му пленарному засіданні, що

відбулося 25-26 березня 2011 року, зазначено про те, що юридична визначеність є ключовою у питанні розуміння верховенства права; держава зобов'язана дотримуватися та застосовувати у прогнозований і послідовний спосіб ті закони, які вона ввела в дію; юридична визначеність передбачає, що норми права повинні бути зрозумілими і точними, а також спрямованими на забезпечення постійної прогнозованості ситуацій і правових відносин; юридична визначеність означає також, що необхідно у цілому дотримуватися зобов'язань або обіцянок, які взяла на себе держава перед людьми (поняття “законних очікувань”).

Крім цього, пропозиція законопроекту щодо виключення із переліку осіб з інвалідністю внаслідок війни “осіб, залучених до складу формувань Цивільної оборони, які стали особами з інвалідністю внаслідок захворювань, пов'язаних з ліквідацією наслідків Чорнобильської катастрофи” допускає звуження законодавчо закріплених прав таких осіб.

Згідно із статтею 22 Конституції України при прийнятті нових законів або внесенні змін до чинних законів не допускається звуження змісту та обсягу існуючих прав і свобод.

Конституційний Суд України вже сформулював юридичну позицію, за якою “зміст прав і свобод людини – це умови і засоби, які визначають матеріальні та духовні можливості людини, необхідні для задоволення потреб її існування і розвитку. Обсяг прав людини – це кількісні показники відповідних можливостей, які характеризують його множинність, величину, інтенсивність і ступінь прояву та виражені у певних одиницях виміру. Звуження змісту прав і свобод означає зменшення ознак, змістовних характеристик можливостей людини, які відображаються відповідними правами та свободами, тобто якісних характеристик права. Звуження обсягу прав і свобод – це зменшення кола суб'єктів, розміру території, часу, розміру або кількості благ чи будь-яких інших кількісно вимірюваних показників використання прав і свобод, тобто їх кількісної характеристики” (абзаци п'ятий, шостий пункту 4 мотивувальної частини Рішення від 11 жовтня 2005 року № 8-рп/2005).

Крім цього, враховуючи, що відповідно до статті 17 Закону України “Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту” фінансування витрат, пов'язаних з введенням в дію цього Закону, здійснюється за рахунок коштів державного та місцевого бюджетів, прийняття запропонованої законодавчої пропозиції потребує врахування думки Міністерства фінансів України щодо його реалізації.

Всупереч частині третій статті 91 Регламенту Верховної Ради України до законопроекту, прийняття якого призведе до зміни показників бюджету, суб'єктом права законодавчої ініціативи не додано фінансово-економічне обґрунтування (включаючи відповідні розрахунки).

Пропозиція законопроекту щодо набрання ним чинності з дня, наступного за днем його опублікування, потребує узгодження із частиною третьою статті 27 Бюджетного кодексу України, відповідно до якої закони України або їх окремі положення, які впливають на показники бюджету (зменшують надходження бюджету та/або збільшують витрати бюджету) і приймаються після 15 липня року, що передує плановому, вводяться у дію не раніше початку бюджетного періоду, що настає за плановим.

**Голова правління
Пенсійного фонду України**

Євгеній КАПІНУС

Капінус Євгеній Валерійович

КНЕДП - ІДД ДПС

AD92F1C54BA67636EEB87183E6E5829422BB34619585B5EB63A4FBDEB5AE628D01

02.11.2020